

کد تصویب طرح: 1911

عنوان طرح: بررسی دلایل پائین بودن رشد جمعیت در استان سمنان و نقش رسانه در پیاده کردن سیاست‌های

جمعیتی

چکیده طرح:

بررسی روند تحولات جمعیتی ایران بیانگر منفی شدن رشد جمعیت در سالهای اخیر و نیز سالخوردگی جمعیت در دهه های آینده است. استان سمنان هم همچون اکثر استانهای ایران به نوعی با مسائل ناشی از عدم تعادل جمعیتی مواجه است. این واقعیت اجتماعی و پیامدهای ناشی از آن در سطوح خرد و کلان به یکی از مهمترین دغدغه های مدیریتی تبدیل شده است. از طرف دیگر به نظر می رسد راهبردهای ترویجی برای اینکه موجب تغییر رفتار باروری شوند به طوریکه مصالح اجتماعی را پایدار سازند، باید واقع گرایانه باشند. بویژه آنکه تعداد زیادی از مخاطبان این گفتمان را جوانان تحصیلکرده ای تشکیل می دهند که در شاهره ارتباطی شبکه های اجتماعی قرار دارند.

هدف پژوهش حاضر بررسی عوامل تاثیرگذار بر کاهش جمعیت در استان سمنان در جهت کشف پیوستاری از دلایل عدم تمایل و نیز تمایل زوجین به فرزندآوری با هدف تولید برنامه در رسانه محلی استان سمنان می باشد.

این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت اکتشافی و دارای رویکرد کیفی است. همچنین از ابزار مصاحبه عمیق برای گردآوری داده‌ها استفاده شد. در مرحله اول مطالعه به دنبال تبیین موانع فرزندآوری از دیدگاه ساکنان استان سمنان با ویژگی های متنوع سنی، شغلی، جنسیتی، با تعداد فرزندهای متفاوت، تاهل، تحصیلی و وضعیت اجتماعی-اقتصادی پرداخته شد. در مرحله دوم مطالعه حاضر به دنبال تبیین و شناسایی نقش رسانه استانی در ترویج فرزندآوری از دیدگاه متخصصان و خبرگان و همچنین ارایه راه حل برای افزایش نقش رسانه استانی در ترویج فرزندآوری در میان ساکنان استان سمنان بودیم. بنابراین در این قسمت از مطالعه طی برگزاری جلساتی با خبرگان و متخصصان استان سمنان از حوزه های جامعه شناسی، جمعیت شناسی، روان شناسی، رسانه، تولید محتوا، پزشکی، فرهنگی، مدیریت، اقتصادی و سایر حوزه های مربوطه به انجام مصاحبه و تبادل نظر بین پژوهشگران مطالعه، صاحب نظران و خبرگان پرداخته شد و داده های حاصل از مرحله اول مطالعه به صاحب نظران و خبرگان ارایه شد تا راه حل های مرتبط با این موانع شناسایی و تبیین شود. تحلیل داده های مطالعه حاضر با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی صورت گرفت. برای تجزیه و تحلیل دادهها در این مطالعه از روش پیشنهادی گرانهایم و لاندمن (2004) استفاده شد. پس از تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها و کدگذاری باز و محوری، علل کاهش نرخ جمعیت در استان سمنان شناسایی و طبقه بندی گردید. همچنین فرصت‌های موجود در تحقق امر صیانت از جمعیت در استان، آسیب‌های عملکرد رسانه استانی در این موضوع و ظرفیت‌های رسانه استانی در تقویت این مهم نیز شناسایی گردیدند.

نوع اثر: بر سبک زندگی و محیط زیست

سطح: استانی

تاریخ تصویب: ۳/۹/۱۴۰۰

تاریخ پایان: ۲۱/۱۲/۱۴۰۱

اظهار نامه اثر:

(اثرات حاصل از انجام طرح در 250 لغت توضیح داده شود.)

بررسی روند تحولات جمعیتی ایران بیانگر منفی شدن رشد جمعیت در سال های اخیر و نیز سالخوردگی جمعیت در دهه های آینده است. استان سمنان هم همچون اکثر استان های ایران به نوعی با مسائل ناشی از عدم تعادل جمعیتی مواجه است. بنابراین توجه به این موضوع و طراحی برنامه و انجام اقدامات موثر در این زمینه ضروری می باشد. بر این اساس طی مطالعه ای دلایل پائین بودن رشد جمعیت در استان

سمنان و نقش رسانه در پیاده کردن سیاست‌های جمعیتی مورد بررسی قرار گرفت. بر اساس نتایج این مطالعه، صدای و سیمای استان سمنان اقدام به برنامه ریزی بر اساس یافته‌های مطالعه نمود و اقداماتی در زمینه ساخت برنامه‌های رادیویی، تلویزیونی انجام داد. ساخت برنامه‌هایی با مضامین مزایای چند فرزندی، تمرکز برنامه‌ها بر سه حوزه شناختی و عاطفی و رفتاری مخاطبان، ساخت برنامه‌های واقع‌گرایانه و همه‌جانبه، ساخت برنامه‌های مبتنی بر مناظره، برنامه‌در رابطه با ازدواج مناسب و آگاهانه، مهارت‌های زندگی، ترویج سبک زندگی ایرانی اسلامی با تأکید بر فرزندآوری، بیان صادقانه و ترویج اوضاع کشور، آموزش فرزندپروری و تربیت کودک، نشان دادن زیبایی‌های مادری و پدری کردن، بیان نمونه‌های خارجی در مورد فرزندآوری در رسانه، عدم تجمل‌گرایی در سریال و فیلم، ترویج فرزندآوری در برنامه‌های کودکان و تبیین اثرات مثبت داشتن فرزندان بیشتر در زمان کهنسالی والدین و حضور مستقیم و غیر مستقیم رسانه در فضای مجازی با استفاده از برنامه‌های 360 درجه و ایجاد موج آفرینی در جامعه از جمله اقدامات صدا و سیما بر اساس پژوهش حاضر بود.